

Het Concept plan

Plan voor verfraaien en multifunctioneler inrichten van het dorpsbos

Concept

dorpsbos ‘Het bos van Steenderen’

Plan voor verfraaien en multifunctioneler inrichten

Versie: mei 2021

Oorsprong en situering

- Het bos is in de jaren zeventig van de vorige eeuw aangeplant als compensatie voor het landschap dat door de ruilverkaveling verdween. Het is een van de weinige bossen in de Achterhoek met een rivierklei grondslag. Het diende tevens als dorpsbos voor Steenderen. Er werden wandelpaden aangelegd en er werd een vlakte open gehouden voor activiteiten zoals de jaarlijkse openlucht kerkdiensten. Het nieuw-aangelegde bos sloot aan op een bestaand, oud bos dat onderdeel uitmaakte van het landgoed Landlust, gesitueerd vlakbij de kern van Steenderen. Het landhuis was toen (en nu nog steeds) eigendom van de familie Planten, vandaar de naam van het bos.

Inleiding

- ▶ Sinds 2020 is het bos eigendom van de gemeente. Gemeente Bronckhorst heeft het beheer van alle grote groenelementen bij 't Onderholt neergelegd. Het Onderholt en Het Steenders Landschap (HSL) werken veel samen en hebben een goed contact.
- ▶ De afgelopen jaren heeft HSL allerlei werkzaamheden verricht zoals aanleg poel, onderhoud aan wandelpaden, aanplant bomen en snoeiwerkzaamheden. HSL wil meer biodiversiteit aanbrengen in het bos. Daarnaast moet het een aantrekkelijk bos worden voor de mensen uit Steenderen zodat er veel gebruik van wordt gemaakt.
- ▶ Om tot een breed gedragen plan te komen heeft HSL een werkgroep geformeerd met personen die een bredere kijk op de mogelijkheden van het bos hebben. Het initiatief is ontstaan vanuit betrokken vrijwilligers en inwoners van Steenderen (*burgerinitiatief*).
- ▶ In dit document zijn de eerste contouren van het voorstel van de werkgroep opgenomen.
- ▶ Het is geen vastomlijnd plan- maar we gaan juist graag in gesprek over aanvullende ideeën.
- ▶ Vervolgstappen zijn:
 - ▶ *Consultatie en participatie* van de bewoners van Steenderen in de verdere planvorming.
 - ▶ Gefaseerd uitvoeren van het plan.

Dorpsbos 2.0

- ▶ Na 40 jaar geen of weinig onderhoud aan dorpsbos zijn de wandelpaden steeds slechter begaanbaar. Daarbij zijn de bomen hoog opgeschoten zodat het een eentonig bos is geworden. Er zijn weinig struiken of ondergroei waardoor er nauwelijks schuilgelegenheid is voor vogels, kleinere zoogdieren en wild zoals reeën. De hele biodiversiteit staat nu op een “laag pitje”.
- ▶ Het Steenders Landschap heeft, mede op verzoek van de Dorpsbelangenorganisatie Het Steenderens Belang, het initiatief genomen om het bos met kleinschalige ingrepen recreatiever en gevarieerder te maken zodat het kan functioneren zoals bedoeld bij de aanleg ervan. Door het onderhoud ontstaat ook meer afwisseling in de beplanting en wordt het bos van onderen wat interessanter, zodat er meer schuilgelegenheid ontstaat voor vogels en allerlei andere dieren.

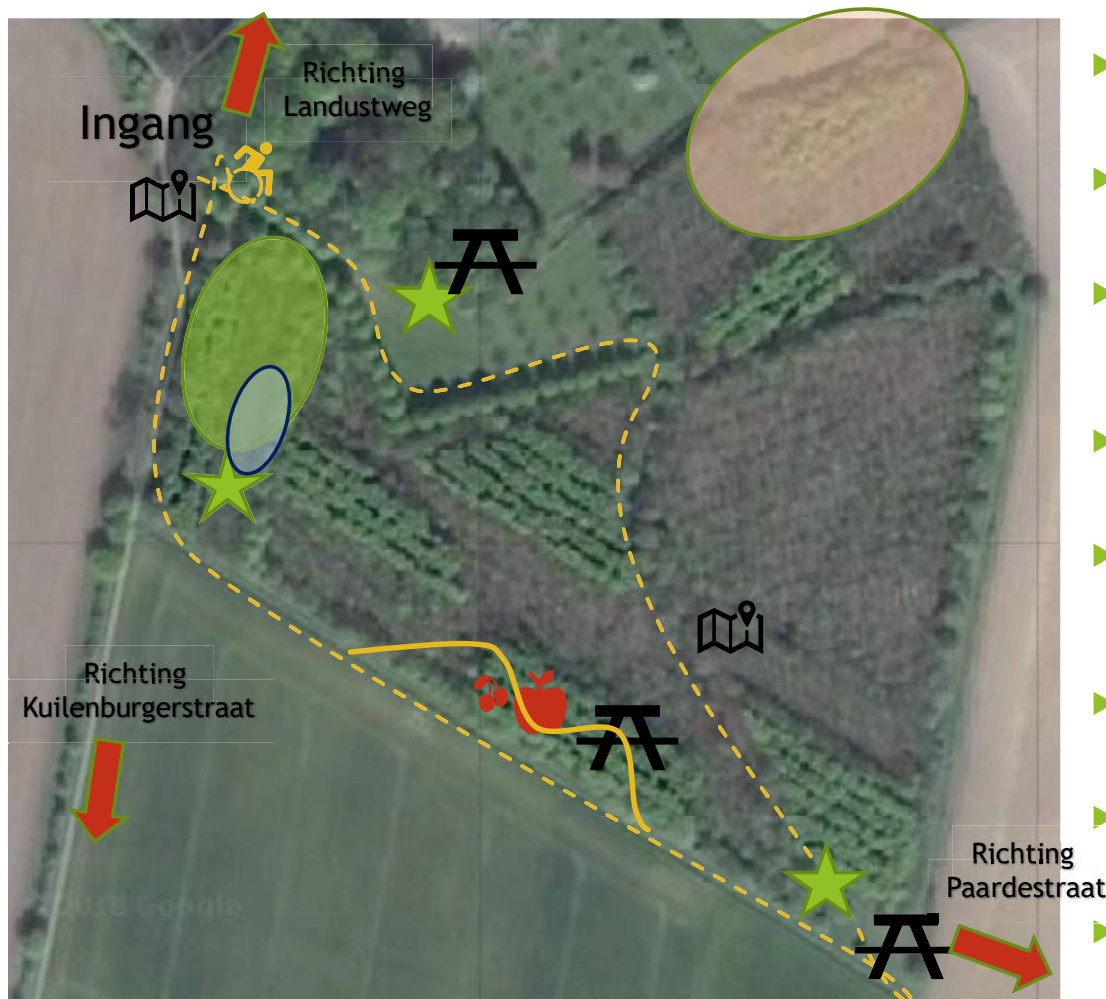
Doelen en uitgangspunten voor het plan

- ▶ Het wordt een inclusief bos (deels rolstoel/kinderwagen vriendelijk),
- ▶ Er komen educatieve elementen in,
- ▶ We betrekken zowel de jeugd als de ouderen,
- ▶ We vergroten de natuurwaarde,
- ▶ Het landschap is erbij gebaat,
- ▶ Groen is bevorderend voor de gezondheid,
- ▶ De biodiversiteit neemt toe,
- ▶ We doen het met elkaar, de bewoners van Steenderen,
- ▶ Waar mogelijk met vrijwilligers,
- ▶ We werken hoofdzakelijk met natuurlijke materialen,
- ▶ Het is een ontmoetingsplek en activiteitenplek,
- ▶ Er wordt bewogen en gesport,
- ▶ We gaan verloedering tegen,
- ▶ Enz. enz.

Kaders/aanleiding voor planvorming

- ▶ Functioneler in gebruik van het bos
- 1. Geschikt voor brede doelgroep:
 - a) Ouderen (met loopondersteuning) en minder validen (rolstoeltoegankelijk)
 - b) Jeugd (vanaf basisschoolleeftijd)
 - c) Wandelaars en sporters
- 2. Meer variatie in vegetatie/bomen/biodiversiteit
 - ▶ Deels behoud van ruilverkavelingsinrichting
 - ▶ Meer ruimte voor de bestaande fruit/notenbomen (voedselbos)
 - ▶ Zieke Essen deels vervangen en verwijderen vanwege onveilige situaties
 - ▶ Minder harde overgang weide naar bos- gelaagdheid aan de randen (gradiënt aanbrengen)
 - ▶ Stilte/rustgedeelte t.b.v. wild
- 3. Verder herstel historische zomerdijk

Voorstel op kaart

- ▶ Wandelroute rolstoeltoegankelijk
- ▶ Bankje/picknickplek
- ▶ 3x Speeluitdaging (Monkeybar, hordes, evenwichtsbalk)
- ▶ Speelbos voor bv huttenbouwen en water
- ▶ Informatiebord zomerdijk en ruilverkavelingsbos
- ▶ Voedselbos incl. wandelpad
- ▶ Stille/rustgebied
- ▶ Poel

1a. Toegankelijk voor ouderen en minder validen

- ▶ 1 wandelroute geschikt maken voor rolstoelen
- ▶ Deels door het bos en deels rand van het bos
- ▶ Halverwege de route rustplek (bankje/picknicktafel)

1b. Aantrekkelijk voor jeugd

- ▶ Realiseren natuurlijke speelplaats: uitdagende, leerzame, belevingsvolle en aantrekkelijke speelplekken voor kinderen en hun omgeving.
- ▶ Plek voor huttenbouwen- toevoegen van wilgentakkenhut
- ▶ Veilig en deels overzichtelijk (aan het begin van het bos speelplek, speelbos)
- ▶ Voorbeelden: De tuinen van Geerdink en boomkunst.nl
- ▶ Geen pretpark of speeltuin met 'wipkippen'
- ▶ Wandelpad voor kinderwagens en peuters

1c. Wandelaars en sporters

- ▶ Verschillende wandelroutes en aansluiting op routes rondom Steenderen-Bronkhorst
- ▶ Borden met uitleg over bv de historische zomerdijk en het ontstaan van het ruilverkavelingsbos
- ▶ Regelmatig wordt er gesport in het bos- uitgangspunt is dat de natuurspeelplekken en -toestellen ook gebruikt kunnen worden door volwassen sporters

2. Meer variatie in vegetatie

- ▶ Eiken planten in huidige ruigte
- ▶ Ruimte maken tussen het open deel en de bosrand door het bramenopschot terug te snoeien
- ▶ Aanplant van bosplantsoen. Bosplantsoen is een mengsel van diverse houtige planten en struiken, die van nature in Nederland voorkomen.
- ▶ Knotessen/-elzen/-wilgen rondom poel
- ▶ Stobbenhoop maken voor o.a. amfibieën
- ▶ Veel gradiënt in het landschap. Dus streven naar zo veel mogelijk geleidelijke overgangen in hoog en laag, bosjes en open ruimte, enzovoort

2. Meer biodiversiteit

- ▶ Mantel- en zoomvegetatie aan zuidzijde en kant Kets-Jebbink (= een vegetatie die de overgang van bos naar open terrein markeert in natuurlijke situaties). Zo kan aan de zuidzijde een voedselbosrand gecreëerd worden, die interessant wordt voor passanten om daar af en toe te “snoepen”.
- ▶ Vogelbosjes: ruimte maken voor patrijs in rand dorpsbos-Paardestraat
- ▶ Snoeihout ter plekke verwerken tot een ril waar vogels en kleine zoogdieren in kunnen schuilen
- ▶ Bijenhotels
- ▶ Akkerrand nabij bos (aanvullend op de rand van dhr. Planten)
- ▶ Hier en daar aan de randen akkerbloemen zaaien

3. Herstel zomerdijk

- ▶ Een van de historische elementen die nog is terug te vinden in het dorpsbos, is een gedeelte van de oude zomerdijk. Deze zomerdijk zorgde in het verleden er voor dat het water niet tot in het centrum van Steenderen kon komen bij hoog water in de IJssel. De dijk liep van Bronkhorst tot aan de hogere gronden bij de Oltmansstraat in Steenderen. Vandaar liep het verder in richting van de hogere gronden bij Toldijk, via wat nu het dorpsbos is. Na de verbeteringen van de dijken langs de IJssel had de zomerdijk geen functie meer en verdween het langzaam uit het landschap doordat het in gebruik werd genomen voor andere functies. In het dorpsbos ligt echter nog een stuk van zo'n vijftig meter verscholen.
- ▶ De oude zomerdijk is een cultuurhistorisch object in het bos waarvan Het Steenders Landschap de waarde zo groot acht dat er door onze vrijwilligers werkzaamheden zijn uitgevoerd en zullen worden om het weer beter zichtbaar te maken en te houden. Op een van de werkdagen is daarom de begroeiing op en rond de oude dijk verwijderd. De dijk is nu weer duidelijk zichtbaar, een mooie plek om stil te staan bij de waterproblematiek waarmee het dorp in het verleden te maken heeft gehad! De werkzaamheden in de komende jaren zullen bestaan uit het vrij houden van het de dijk van opslag en het goed zichtbaar laten zijn in het landschap. Tevens willen wij informeren over de historische waarde van het element in het dorpsbos, bijvoorbeeld door er een passend bord met informatie bij te plaatsen.

Overige voorgenomen verbeteringen

- ▶ Verwijderde dam/duiker terugbrengen: herstel van de brug tussen wandelpad zuidzijde en het fietspad
- ▶ Aan laten sluiten meidoornhaag land Vredegoor met dorpsbos inplant langs wandelpad (ontsluiting naar Paardenstraat)
- ▶ Infopaneel bij dijk, poel, lindelaan en/of entree met o.a. wandelroutes.
- ▶ Wandelpad rond poel verbeteren
- ▶ Parkeerplaats entree opkalefateren
- ▶ Oproeien van 'de drie knotesdoorns' (= monument ter herdenking van de ruilverkaveling)
- ▶ Beheer singel langs fietspad naar Kuilenburgerstraat en in dorpsbos
- ▶ Schade herstellen van vandalisme rond poel
- ▶ Kerkenpad herstellen
- ▶ Meer toepassingen vinden voor grote open plek in het bos. Daar vinden nu reeds evenementen plaats zoals de openluchtdienst die er door de hervormde kerk regelmatig wordt gevierd. Ideale plek voor kinderfeestjes?
- ▶ (Samen met kinderen) een deel van het bos meer geschikt maken voor hutten bouwen, vogelhuisjes timmeren

Het dorpsbos in zijn directe omgeving

- ▶ De huidige wandelroute, welke start op het marktplaatsplein, voert via het dorpsbos richting Wolfsstraat of Rha, het maakt onderdeel uit van het wandelnetwerk rondom Steenderen. Deze route mag meer gepromoot worden.
- ▶ De werkgroep heeft de ambitie om de overgang van de randen van het bos 'minder hard te maken' en te integreren in de omgeving. Door bijvoorbeeld een geleidelijke overgang te creëren dmv inzaaien van de akkerranden etc.
- ▶ De entree van het bos moet opgeknapt worden, het monument van de historie van de ruilverkaveling herstellen.
- ▶ Een mogelijkheid is om de historisch zomerdijk ook te herstellen richting de Oltmanstraat- dit behoeft verder uitwerking.

Bijlage: Gelderlander nov. 2020

Te koop: dorpsbos van 6 hectare in Steenderen

Altijd al een eigen bos willen hebben? Dat kan straks in Steenderen, waar de gemeente Bronckhorst het Plantenbos verkoopt. Het dorpsbosje van ongeveer 6 hectare is afgestoten door Staatsbosbeheer. „We willen graag dat het bos behouden blijft voor de inwoners van Steenderen”, zegt wethouder Willem Buunk.

Gert Kramer
Steenderen

Bronckhorst heeft het bos nu nog in erfpacht en koopt het van Staatsbosbeheer. Vervolgens zet de gemeente het Plantenbos in de etalage voor een bedrag rond de 125.000 euro.

Buunk: „Wij kopen het bos van Staatsbosbeheer en dat moet de gemeenteraad nog officieel goedkeuren. Vervolgens zetten wij het bos te koop en gaan we in gesprek met geïnteresseerde partijen. Dat kunnen particulieren zijn. Maar ook een kleinere natuurstichting of eentje met een historisch oogmerk. Daarvan zijn er genoeg.”

Er hebben zich nog geen potentiële kopers gemeld. Het beheer van het Plantenbos wordt nu gedaan door vrijwilligers van agrarische natuurvereniging 't Onderholt en Het Steenders Landschap. Een

▲ Het Plantenbos in Steenderen. FOTO GEMEENTE BRONCKHORST

werkgroep van Het Steenders Landschap heeft goede ideeën om het Plantenbos te verbeteren. Het moet toegankelijker worden voor ouderen en mindervaliden. En wat aantrekkelijker voor kinderen, om in te spelen.

Plan

„De koper moet dat plan wel omarmen”, stelt Buunk. „Die kan niet zomaar doen met het bos wat hij of zij wil. Het Plantenbos moet een fijne en makkelijk toegankelijke plek blijven voor iedereen in Steenderen.”

Staatsbosbeheer herzielt momen-

teel alle bezittingen. Het wil zich meer gaan richten op de wat grotere stukken grond. Staatsbosbeheer kreeg het Plantenbos ooit via ruilverkaveling in bezit. Het is een klein bos dat niet aansluit op andere gebieden van Staatsbosbeheer.

„Wij willen niet dat zo'n stukje natuur verloren gaat voor de inwoners van Steenderen. Het heeft wel een opknapbeurt nodig, het is niet het mooiste bosje in onze gemeente”, geeft Buunk als waarschuwing. „Maar Het Steenders Landschap gaat daar dus aan werken. En ze hebben goede plannen om de biodiversiteit te verbeteren.”

Plantenbos

Vrijwilligers van natuur en landschapsvereniging 'Het Steenderens Landschap' zijn de afgelopen twee jaar actief aan het werk in het Plantenbos. Hoog tijd om ook de lezers van de Achtste Steen te informeren wat er allemaal al is gebeurd en wat er nog gaat gebeuren.

Eerst echter iets over de geschiedenis van het Plantenbos. In 1827 gaf Evert Godevrijs Planten opdracht om ten zuidoosten van de kern Steenderen Huize Landlust te bouwen. Evert Godevrijs was in 1820, als opvolger van H.W. Kasch, benoemd tot burgemeester van Steenderen. In Huize Landlust werd ook de gemeentesecretarie gevestigd. Na de bouw van Huize Landlust is er achter de woning een klein bos aangelegd. In de volkomond werd dit al snel het 'Plantenbos'. Het landhuis is nog steeds eigendom van de familie Planten en het 'oude' bos is onderdeel van landgoed Landlust.

Ruilverkaveling

In de jaren zeventig is de Ruilverkaveling Steenderen uitgevoerd. Het landschap in de voormalige gemeente is ingrijpend op de schop gegaan. Herverkaveling van landbouwpercelen, aanleg en verbetering van wegen en verbetering van de waterbeheersing waren belangrijke doelen. Helaas ging dit op een aantal piekken ten koste van groenelementen.

Ter compensatie van de veranderingen van het landschap is een bos aangeplant op de weilanden en akkers rond het landhuis Landlust. Het nieuwe bos sloot aan op het 'oude' Plantenbos. Deze aanplant ging niet zonder slag of stoot. Landbouwers hadden hun bedenkingen tegen de plannen "waarrumme mot ze noew de beste grond van Steenderen gebruiken um beume neer te zetten," was een veel gehoorde vraag op ruilverkavelingsvergaderin-

geri. Toch zijn de plannen begin jaren tachtig van de vorige eeuw uitgevoerd waarmee Steenderen de beschikking kreeg over een heus dorpsbos. Plantenbos werd na aanleg eigendom van Staatsbosbeheer. De gemeente heeft het bos gepacht van Staatsbosbeheer. Het bos is eigenlijk niet echt multifunctioneel ingericht. Feitelijk is het een productiebos. Veel bomen die volgens een vast patroon zijn neergezet. De gedachte van de beleidsmakers in de ruilverkavelingsorganisatie was: waar- schijnlijk dat het bos in de toekomst gewoon geld moest opbrengen...

HSL krijgt een rol

Recent heeft de gemeente Bronckhorst al haar bossen, inclusief het 'nieuwe' deel van Plantenbos, in beheer gegeven bij de agrarische natuurvereniging 't Onderhoit. Vanaf dat moment kreeg ook Het Steenderens Landschap (HSL) de mogelijkheid om zich actiever met Het Plantenbos bezig te houden. De HSL onderhoudt nauwe contacten met Het Steenderens Belang, onze actieve dorpsbelangenvereniging. Samen wordt nagedacht hoe de functie van

bos. Onderzoeken hebben uitgewezen dat de locatie daarvoor zeker geschikt is. De ingrepen zullen het bos wat opener en gevarieerder maken. Niet onbelangrijk om te vermelden zijn de plannen om de wandelpaden te verbeteren. De HSL wil de natste delen van de paden verschromen door de bio-verlaag te vermengen met zand zodat wandelaars in de toekomst droge en schone voeten houden.

Oude zomerdijk

Wat veel lezers van de Achtste Steen wellicht niet weten, is dat er verscholen in het Plantenbos, een historisch waterstaatkundig element terug te vinden is. Het betreft een stukje zomerkade die men in de volkomond 'de Modderdijk' noemde. De dijk beschermde Steenderen tot ongeveer 1950 tegen hoog IJsselwater. Dijken zoals deze er nu zijn, waren er toen nog niet. Bij 'was' op de IJssel (stijgend water) liep het water vanuit de IJssel terug de Grote Beek in. Het gemaal in Bronckhorst was er nog niet en het lage gebied aan weerszijden van de Grote Beek liep als eerste onder water, tot in

"waarrumme mot ze
noew de beste grond van
Steenderen gebruiken um
beume neer te zetten"

dorpsbos kan worden versterkt. Het inmiddels bijna 40 jaar oude bos is in ieder geval aan onderhoud toe. Daarbij gaat de HSL voorzichtig te werk door de ingrepen kleinschalig te houden. De entree van het bos wordt gevormd door een laan van lindebomen. Deze bomen zijn in de jaren tachtig door de Steenderense schooljeugd geplant in het kader van een boomplantdag.

De bomen zijn in de loop van de tijd echter min of meer overwoekerd. Op initiatief van de HSL is de laan inmiddels in ere hersteld. Verder zijn ook enkele oude paden vrijgezet waardoor een aantal zeer oude knotwilgen weer wat meer licht hebben gekregen. Ook zijn er plannen voor het graven van een poel in het laagste deel van het

de Luur. Om te voorkomen dat ook de kern Steenderen onder water liep zijn vroeger kleine dijken aangelegd. Deze dijk liep vanaf het hooggelegen Bronckhorsterbos direct langs de molen richting het Paradijs om in de 'Noadzak' bij de familie Jansen aan te sluiten op de hogere gronden. Dit deel van de dijk noemde men de 'Neurendijk'. Achter Huize Landlust was het maaiveld weer wat lager dus daar werd weer een dijk aangelegd die doorliep tot de hoge gronden achter de boerderij van de fam. (Jan) Sloot. Deze dijk was niet altijd toereikend. Een foto met daarop boerderij 's Heeckerenskolk rondom in het water is daarvan een bewijs. Na de aanleg van de zware dijken langs de IJssel had die zomerdijk geen functie meer en verdween hij langzaam uit het landschap. In het Plantenbos

38 ACHTSTE STEEN

Bijlage: Achtste steen

Martin Nieuwenhuis geeft uitleg over de dijken die Steenderen vroeger tegen het water beschermden

ligt echter nog een stuk van zo'n vijftig meter, verscholen tussen de bomen. Inmiddels is de dijk door de HSL-vrij-

Belangstellenden laten zich bijpraten over de aanleg van een poel aan de rand van het bos.

willigers vrijgemaakt van bomen en struiken. Het is de bedoeling dat met de kiel die vrijkomt bij het graven van de poel de dijk een stukje wordt verlengd. Verder is het de bedoeling om een informatiebord te plaatsen zodat wandelaars kennis kunnen nemen van dit onderdeel van de gedenkwaardige waterstaatkundige geschiedenis van Steenderen.

U mag er iets vinden

Een belangrijke voorwaarde voor een dorps bos is, dat we er allemaal iets aan hebben en van kunnen vinden. Dus heeft u ideeën of bedenkingen, laat het de HSL-bestuurders weten...

Tekst: Martin Nieuwenhuis

Foto's: Jan Oostland

Bijlage: Dec 2018 Contact

Onderhoudswerk in het Plantenbos

STEENDEREN - In overleg met de beheerder van het Plantenbos, Agrarische natuurvereniging 't Onderholt, gaan mensen van Het Steenders Landschap (HSL) in de maanden januari, februari en maart 2019 onderhoud uitvoeren in het Steenderse dorpsbos.

Er worden bomen omgezaagd en afgevoerd. Het gaat om essen, met name de essen die langs de wandelpaden staan. Sinds enige tijd heerst in heel Nederland de zogenaamde 'essentakkenziekte'. Zieke bomen kunnen onverwacht omvallen, en dat is langs de wandelpaden niet veilig.

Daarnaast gaat HSL op diverse plaatsen 'bosplantsoen' planten. Bosplantsoen is een mengsel van diverse houtige planten en struiken, die van nature in Nederland voorkomen.

Ook gaat HSL de lindelaan in het

Het Steenders Landschap gaat aan het werk in het Plantenbos. Foto: Liesbeth Spaansen

Plantenbos te herstellen. Bij de storm van januari 2018 is een aantal lindebomen omgewaaid waardoor er open plekken zijn ontstaan in de laan; die worden her-

steld door de aanplant van nieuwe lindebomen. Met deze maatregelen wil HSL het Plantenbos veiliger en aantrekkelijker maken.

Bijlage: Wat is er al gedaan?

- ▶ De **wandelpaden** zijn enkele jaren geleden opgehoogd met leemzand zodat ze ook na een bui begaanbaar blijven. De kuilen en diepe sporen werden opgevuld.
- ▶ De vrijwilligers van Het Steenders Landschap hebben een open plek gezaagd in het bos waar een **poel** is afgegraven. De plek is vrij ruim gemaakt zodat er voldoende licht komt in de poel en zodat de afgezaagde stobben in de randen weer kunnen uitlopen waardoor er een lagere en dichte begroeiing rondom de poel ontstaat. De plek is zodanig gekozen dat een aantal zeer oude knotwilgen, die er al stonden voordat het bos werd aangelegd, de poel zullen flankeren. De bosaanplant was zodanig hoog geworden dat de oude wilgen volledig in de schaduw zijn komen te staan waardoor ze langzaam afstierven. Nu zijn ze dus weer vrijgezet. Hiermee is de oude landschapsstructuur van voor de aanleg van het bos behouden.
- ▶ Een ander landschapselement wat weer deels zichtbaar is gemaakt, is de oude **zomerdijk**. Deze dijk zorgde er in het verleden voor dat bij hoge waterstanden van de IJssel het water niet tot in het centrum van Steenderen kon komen. De dijk liep van Bronkhorst ten zuiden van Steenderen tot aan de hogere gronden bij de Oltmansstraat. Van daar liep de dijk verder via wat nu het bos is richting de hogere grond bij Toldijk. Na de aanleg van de grote dijken langs de IJssel had de zomerdijk geen functie meer en verdween het langzaam uit het landschap door verbetering van de landbouwpercelen. In het bos ligt echter nog een stuk van ongeveer vijftig meter verscholen. De dijk is weer zichtbaar gemaakt als **historisch element in het Steenders Landschap**.
- ▶ In het bos is nog een **rij oude knotbomen** zichtbaar tussen de relatief nieuwe aanplant uit de verkavelingsperiode. Deze knotwilgen zijn daar gekomen omdat ze op de scheiding van 2 percelen stonden. De vrijwilligers van Het Steenders Landschap hebben deze knotbomen **tijdens eerdere werkdagen** vrijgezet.
- ▶ Verder hebben HSL vrijwilligers de **lindelaan** vanaf de ingang van bos naar en langs het grasveld vrij gezet. Dit betekent dat de beplanting die deze lindebomen verdringen, is afgezaagd waarna het weer opnieuw kan uitlopen. Hierdoor komen de lindebomen beter tot hun recht en wordt het bos aan de zijde van het landhuis Landlust wat dichter.
- ▶ Tot slot is door **extra aanplant** de open plek in het bos meer beschermt worden gemaakt. Dit dient tevens ter compensatie voor de bomen die moesten wijken voor de poel.